

Abstrakt

Cévní mozková příhoda je akutně se rozvíjející postižení mozkových struktur vaskulárního původu, k němuž dochází z multifaktoriálních příčin. Celosvětově je třetí příčinou úmrtí a 40 % přeživších zůstává invalidních a závislých na pomoci druhých. Česká republika má oproti západním a severním zemím dvojnásobnou mortalitu na toto onemocnění. Dle dostupných pramenů lze zvrátit tento nepříznivý stav zásadní změnou organizace péče a přístupu k akutní léčbě. Bakalářská práce předkládá náhled do této problematiky. Je zpracována kazuistickou metodou a skládá se ze dvou hlavních částí. Teoretická část definuje onemocnění, popisuje anatomické a fyziologické souvislosti, zabývá se příčinami vzniku, klasifikací, projevy onemocnění, diagnostikou, moderní léčbou a ošetrovatelským procesem tohoto onemocnění. Zabývá se multidisciplinárním přístupem v nově vznikajících iktových centrech a všímá si jednotlivých složek ošetrovatelské péče. Ve speciální části práce jsou podrobně rozebrány dvě kazuistiky náhodně vybraných pacientů, kteří prodělali CMP ischemického typu a v terapeutickém okně mohli být léčeni systémovou trombolýzou. Zejména jsou důkladně popsány všechny důležité ošetrovatelské intervence vedoucí k prevenci častých komplikací a k tělesnému i duševnímu zotavování pacienta. Hlavním cílem práce bylo ověřit v praxi, jakým způsobem je prováděna ošetrovatelská péče na specializovaném pracovišti pro CMP v iktovém centru.

V průběhu práce jsou zodpovězeny tyto výzkumné otázky:

- V jaké fázi onemocnění se s pacienty začíná rehabilitovat?
- V jaké fázi onemocnění jsou pacienti vertikalizováni?

Práce je zpracována formou případové studie a jejím přínosem by mělo být zmapování aktuální situace zaměřené na poskytování ošetrovatelské péče na specializovaném pracovišti pro CMP. Přináší vhled do problému po stránce teoretické, klade důraz na důležité intervence a pozorovací požadavky zdravotní sestry v průběhu ošetrovatelského procesu, které nesmí být přehlédnuty.

Podrobným prostudováním obou kazuistik bylo zjištěno, že je péče o pacienta v iktovém centru zaměřena na pokrytí všech jeho potřeb. Tímto holistickým přístupem se u prezentovaných případů podařilo naplňovat jejich potřeby biologické i psychosociální. Byl kladen důraz na pasivní polohování a různé typy cvičení, časnou rehabilitaci a vstávání s pacienty, a v neposlední řadě také na prevenci aspirace, infekce, dehydratace a depresí. Zajímavým výsledkem zkoumání byl fakt, že se i přes neúspěšnou radikální léčbu u první pacientky podařilo ošetrovatelskými, rehabilitačními a ergoterapeutickými postupy dosáhnout návratu hybnosti postižených končetin a samostatnosti v oblasti sebezpečí. Bylo též zjištěno, že zainteresovanost a psychická motivace personálem měla zásadní význam pro aktivní spolupráci pacientů a jejich úspěšné zotavování.

Výstupem z bakalářské práce je návrh edukačního materiálu, určený pro ošetrovatelský personál, který pokrývá požadavky bio-psycho-sociálního ošetrovatelského procesu u klientů postižených centrální mozkovou příhodou ischemického typu.

Klíčová slova: aktivizace pacienta, cévní mozková příhoda, mozkové cévy, trombus, cerebrální krvácení, fyzioterapie, rehabilitace